

v Plzni, kde jsme společně sbírali materiál pro vývojová a konstituční studia mládeže. Prof. Krajník pracoval neúnavně do pozdních večerních hodin, stále však s plným vědomím odpovědnosti a s jemu příznačnou přesností. Do posledních chvil si zachoval nadšení pro vědeckou práci, smysl pro spravedlnost a krásu.

Ani léta zaslouženého odpočinku nechtěl prof. Krajník strávit bez práce. Rozhodl se zpracovat materiály, nahromaděné za dlouhá léta práce. Zhoršení choroby tento úkol značně ztížilo, smrt jej navždy přervala.

Profesor Krajník mohl pro naši vědu ještě mnoho vykonat. Ale i to, co během svého života vykonal, žije. Nejen v publikacích, ale i v nás, jeho bývalých spolupracovnících a žácích, tisících těch, které připravil pro vědu i pro život. Nemůže proto zahynout památka vědce, zakladatele naší biotypologie, i člověka, bojovníka za spravedlnost. Dnes se před ní sklánějí všichni, jeho přátelé i jeho bývalí odpůrci.

Evžen Strouhal

BIBLIOGRAFIE

PROFESORA MUDr. RNDr. B. KRAJNÍKA

- Über eine Modifikation des Mikrorespirationsapparates. *Biochemische Zeitschrift*, Bd. 130, Heft 1/3, S. 286–293, 1922.
- Jak dýchají sladkovodní ploštěnky při regeneraci. *Biologické listy*, roč. IX, č. 6, 1922.
- Moltenův ústav pro bádání parazitologická v Cambridge. *Příroda*, roč. XVI, 1923.
- Vzpomínka na prof. Dra Aloise Mrázka. *Příroda*, roč. XVI, 1923.
- Několik novějších ruských prací o experimentálně vyvolaném zánětu u různých druhů živočišných. *Bratislavské lékařské listy*, roč. V, 1926.
- Albinismus a erythrismus u sumce *Silurus glanis* z Dunaje v okolí Bratislavy. *Čas. Bratislava*, roč. I, 1927.
- BABOR J. F. a KRAJNÍK B.: Zpráva o desátém mezinárodním kongresu spelaologů zoologů a o německo-maďarském kongresu spelaologů v Pešti, v září 1927. *Bratislava, čas. Učené Společnosti Šafaříkovy*, II, roč., 1928.
- Jeskyně hosusovská (Domica) a ardovská na krasovém území jižního Slovenska. *Domov a svět*, roč. III, 1929.
- Leuciscus virgo v Dunaji v okolí Bratislavy. *Čas. Bratislava*, roč. IV, 1930.
- Činnost Mezinárodní společnosti pro výzkum Středomoří se sídlem v Římě. *Čas. Bratislava*, roč. IV, 1930.
- Lékařská a přírodovědecká práce v Berlíně. *Bratislavské lékařské listy*, roč. X, 1930.
- Úvod do všeobecné biologie. *Studijní archy pro posluchače lékařství*, str. 233, tab. VI, Bratislava 1930.
- Zpráva o jedenáctém mezinárodním kongresu zoologů, konaném v Padově v měsíci září 1930. *Čas. Bratislava*, roč. IV, 1930.
- Jak reagují svaly měkkýšů na elektrická podráždění. *Bratislavské lékařské listy*, roč. XI, 1931.
- Ein Beitrag zur Physiologie der Muskeln von Mollusken. *Biologia Generalis*, Bd. VII, 1931.
- Ein Beitrag zur Physiologie der Muskeln von Mollusken. *Archivio zoologico italiano*, vol. XVI, Padova 1931.
- Pokus o měření živočišné elektřiny u některých sladkovodních nálevníků. *Bratislavské lékařské listy*, roč. XII, 1932.
- Dopis o mezinárodním sexuologickém kongresu v Brně ve dnech 20. až 26. 9. 1932. *Křesťanská Revue*, roč. VI, 1932.
- Vědecké ústavy ve Woods Hole. *Biologické listy*, roč. XVIII, 1933.
- Courants électriques dérivés du corps des Infusoires. *Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*. Tome CXIII, p. 1229, 1933.
- Contraction musculaire sous l'action d'agents divers chez Busycon canaliculatum L. (Prosobranches). *Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*. Tome CXIII, p. 1245, 1933.
- Rockfellerův ústav pro lékařské bádání v New Yorku. *Čas. Československá Nemocnice*, roč. III, 1933.
- O dvou proslulých amerických univerzitách: Columbia a Yale University. *Časopis „Nové školy“*, roč. VI a VII, 1933.
- Jak působí na člověka delší pobyt v horách. *Časopis „Naše zdravotny a ozdravovny“*, roč. VIII, Brno 1933.
- O užitkových kvocientech u bílých krys (*Rattus norvegicus* Erxleben, varietas albinus) a jejich kolísání v do-
bě růstu. *Spisy lékařské fakulty Masarykovy university v Brně*, sv. XIII, 7, A 131, 1933.
- Výzkum konstituce a její význam pro lékařství. (Rozšířená habilitační přednáška ze dne 17. V. 1934.) *Biologické listy*, roč. 19, č. 3, 1934.
- Zpráva o schůzích semináře pro obecnou biologii lékařské fakulty v Brně, konaných ve stud. roce 1933/34. *Biologické listy*, roč. 19, 1934.
- Předpoklady zdravého manželství. Článek v deníku „Národní osvobození“, roč. XI, č. 162, 1934.
- Wie gestaltet sich die Vererbung beim Menschen. *Verhandlungen des Naturforschenden Vereines in Brünn*, 66. Band, 1934.
- Růst tkání v lidském těle. Článek v týdeníku Zlín, roč. XVIII, 1935.
- Genetické základy preventivní péče o biologickou zdatnost národů. *Publikace „Prevence a brannost“*, soubor prací VI. konference preventivního lékařství v Janských Lázních, r. 1936.
- Úvod do nauky o dědičnosti. 47 str., 15 obr. v textu. *Příručky Studijního ústavu ve Zlíně*, č. 10, 1936.
- Zákonny dědičnosti. I. a II. část. *Věda a život*, roč. II, 1936.
- Lékařský sjezd o výzkumu lidské konstituce, konaný ve Zlíně v listopadu 1936. *Biologické listy*, roč. 22, č. 1, 1937.
- O důležitosti správně prováděného genealogického výzkumu. Článek v týdeníku Zlín, roč. XX, 1937.
- Biotypologie a výzkum dítěte. *Úchylná mládež*, roč. XIII, 1937.
- Výzkum lidské konstituce a brannost. *Vojenské Rozhledy*, roč. XVIII, 1937.
- Jan Evangelista Purkyně. Článek v týdeníku Zlín, roč. XX, 1937.
- O lidských typech. *Věda a život*, roč. 4, 1938.
- Alexis Carrel: Člověk, tvor neznámý (Man the Unknown). *Referát v čas. KALICH*, roč. XVII, 1938.
- Referát o knize Jana Strítěského: Změny ve výskytu cukrovky a organizovaná péče o diabetiky. *České Slovo ze dne 5. III. 1938*.
- Výzkum konstituce dítěte z hlediska genetického. *Úchylná mládež*, roč. XIV, seš. 4, 1938.
- Působení jara na rytmické životní děje. *Vesmír*, roč. XVI, č. 9–10, 1938.
- Biotypologický výzkum a brannost státu (L'étude des types humains et son importance pour la défense nationale). Sbírnka přednášek a rozprav z oboru vojenského. *Vojenský ústav vědecký*, Praha 1938.
- Co je to biotypologický výzkum a jeho význam pro sociální práci. *Čas. Sociální pracovníce*, č. 7, 1938.
- Konstituční nauka v biologii. *Monografie „O lidské konstituci“*. (Franc. resumé.) Praha 1939.
- Program a metody biotypologického výzkumu. *Monografie „O lidské konstituci“*. (Franc. resumé.) Praha 1939.
- Jak jest nutno posuzovati z hlediska lékařského povinnou školní docházku do 15 let. Článek v brožurě „O povinném školském vzdělávání mládeže do 15 let“. Praha 1939.
- Význam biotypologického výzkumu ve školství. *Škola měšťanská*, roč. XLI, 13, 1939.
- Biologie dítěte. Syllabus pedagog. přednášek *Školy vysok. studií pedagog. v Českých Budějovicích*, 1939.
- Referát o knize dr. G. Bann: L'Hygiène de la Race. *Bucuresti 1939. Čas. lék. čes. č. 25, roč. 1939*.
- Referát o sborníku dr. St. Zurukzogu a spolupracovníků: „Verhütung erbkranken Nachwuchses“. *Basilej 1938. Čas. lék. čes. č. 45, roč. 1939*.
- Jak zajistit zdravé manželství. Brožura „Svátek matek“, Praha 1940.
- O. CHLUP—B. KRAJNÍK: Jak provádět biotypologický

- výzkum školní mládeže a přispět tím ke zvýšení její zdatnosti. *Úchylná mládež, roč. XLI, 1940.*
55. Biologie — věda o životě. *Encyklopedie praktického lékaře, díl III., seš. 73—74, Praha 1940.*
56. Buňka. (Stručný nástin dějin a přítomného stavu jejího výzkumu.) *Encyklopedie praktického lékaře, díl III., seš. 87—90, Praha 1940.*
57. Referáty o činnosti České společnosti biotypologické. *Články v časopisu „Pro Zdraví národa“, roč. IV, č. 6 a 7, 1940.*
58. Jakou úlohu má konstituce dítěte. *Kniha „Šťastné dítě“, vyd. Ženská nár. rada, Praha 1941.*
59. Zprávy o schůzích České společnosti biotypologické. *Čas. lék. čes. 80: 253, 1316 a 1352, 1941.*
60. Darwinismus. *Encyklopedie praktického lékaře, díl IV., str. 938—951, Praha 1942.*
61. Dědičnost. *Encyklopedie praktického lékaře, díl IV., str. 971—1040, Praha 1942.*
62. Jak se projevují různé typy lidí. *Vesmír, roč. XXI, 1942.*
63. B. KRAJNÍK, K. ŠABAT a K. COUFAL: Je možno posuzovati úrazovost z hlediska příslušnosti ke konstitučnímu typu? *Čas. lék. čes. 82: 970, 1943.*
64. Základní pojetí a genetická analýsa konstitučních lidských typů. *Čas. lék. čes. 83: 1355, 1944.*
65. Jak může člověk přispět k tomu, aby si uchoval své zdraví. *Zdravý lid, roč. XXV, 1946.*
66. Vztah konstituce k chorobným úchylkám. I. svazek *Královéhradeckých lékařských spisů, 1947.*
67. Materiální a mravní hodnoty národa zárukou jeho vývoje. Předneseno na XII. konferenci prevent. lékařství v Tatranské Lomnici, konané ve dnech 11. až 13. 4. 1947. *Zdravý lid, roč. XXVII, 1947.*
68. Biotypologie a škola. II. svazek *Královéhradeckých lékařských spisů, 1947.*
69. Vztah endokrinní soustavy ke vzniku normálních i odchýlných konstitučních typů. III. svazek *Královéhradeckých lékařských spisů, 1948.*
70. Synthetická biologie. Učební text pro posluchače lékařství. *Hradec Králové 1950.*
71. Evoluce a systematika živočichů. Základy jejich anatomie, fyziologie a ekologie. *Kapitola v Biologii obecné, I. díl. Učební texty vysokých škol, Praha 1951.*
72. Krátký přehled nauky o vývoji před Darwinem a nauka Darwinova. *Kapitola v Biologii obecné, II. díl. Učební texty vysokých škol, Praha 1952 a 1953.*
73. Evoluce a systém živočichů. Základy jejich anatomie, fyziologie a ekologie. *Kapitola v Biologii obecné, I. díl. Učební texty vysokých škol, tištěné vydání. Rozšířený a znovu upravený text, Praha 1954.*
74. Základy taxonomie a přehled systému rostlin a živočichů. *Kapitola v Obecné biologii, I. díl. Učební texty vysokých škol, Praha 1957.*
75. 1. Přehled srovnávací morfologie rostlin.
2. Přehled srovnávací anatomie živočichů.
3. Učení Mičurinovo.
4. Dějiny poznávání živých bytostí a nauka vývojová. *Kapitoly v Obecné biologii, II. díl. Učební texty vysokých škol, Praha 1957.*
76. B. KRAJNÍK a J. SOVA: Cytologický rozbor pars distalis hypofyzy skokana zeleného (*Rana esculenta L.*). *Plzeňský lékařský sborník, sv. 2, 1957.*
77. Prevence vyplývající z výzkumu genetiky a konstituce člověka. *Acta Univ. Carol., Suppl. IV/1957.*
78. Biologické základy stárnutí a dlouhověkosti. *Plzeňský lékařský sborník, sv. 7, s. 5—19, 1958.*
79. B. KRAJNÍK a E. STROUHAL: Výzkum tělesných porcí a somatotypů 11- až 16letých hochů. *Plzeňský lékařský sborník, sv. 10, s. 187—228, 1959.*
80. B. KRAJNÍK a J. SOVA: Růst a pohlavní vývoj hochů během puberty. *Plzeňský lékařský sborník, sv. 13, s. 25—44, 1960.*
81. B. SEKLA a B. KRAJNÍK: Obecná biologie (II. díl). *St. zdrav. nakladatelství, Praha 1962.*

E. S.

a) Činnost přednášková:

Pobočka uspořádala celkem devět přednáškových členských večerů v Národním muzeu společně s antropologickou sekcí Společnosti Národního muzea a tři samostatná vědecká zasedání. Mimoto přednášeli členové společnosti v cyklu Nové směry v antropologii, pořádaném v rámci spolupráce s Lidovou univerzitou v Národním muzeu.

b) Činnost výzkumná:

Presidium ČSAV schválilo plán výzkumné akce „průřezové vyšetření tělesných vlastností recentního českého obyvatelstva“, která byla pobočkou loni navržena. V roce 1966 bylo řešeno několik dílčích úkolů metodologického charakteru a podrobně zpracován první díl atlasu antropologických výzkumů. Tento výzkum se plánuje i na příští rok 1967.

c) Zahraníční styky:

Předseda pobočky doc. dr. J. Suchý zastupoval společnost na VII. vědecké konferenci Jugoslávské antropologické společnosti ve dnech 27.—30. 6. 1966 v Sukošanu u Zadaru.

d) Chronologický přehled přednášek:

Členské večery:

14. 1. 1966: Dr. Milan Stloukal: Zpráva o studijní cestě do Itálie. — Nové filmy: Inž. Fr. Šustera: Metoda obličejové rekonstrukce podle M. Gerasimova (odb. poradce prof. dr. V. Fetter). Osmý sjezd čs. antropologů, Brno 1965.
10. 2. 1966: Nové filmy (pokračování): Antropologická expertíza v kriminalistice (instruktážní film). Album českých antropologických pracovišť (dokument). — Přednáška prof. dr. V. Fetter a doc. dr. J. Suchý: Výsledky antropologického výzkumu cvičenců III. celostátní spartakiády.
10. 3. 1966: Dr. M. Prokopec: Pracovní metody v antropologii USA.
14. 4. 1966: Slavnostní večer k počtě čestných členů Čs. společnosti antropologické — dr. Ludmily Lukášové, insp. Augustina Bartoše a univ. prof. dr. Karla Chotka. Přednášel dr. M. Prokopec, dr. S. Titlbachová (za onemocnění dr. L. Malou) a doc. dr. J. Suchý. Po přednášce byl promítán film o životě původních obyvatel Austrálie.
12. 5. 1966: Dr. Eugen Strouhal: Zpráva o spojené čs.-arabské antropologické expedici do Nové Nubie, konané roku 1965.
16. 6. 1966: Minamba dite Mama Diakitě: Antropologický průzkum školní mládeže v Republice Mali. — Asist. Jitka Machová: Zpráva o studijní cestě do Norska. — Dr. E. Strouhal: Čs. antropologický výzkum mohylového pohřebiště (3.—5. stol.) ve Wádí Kitna v Núbii 1965.
13. 10. 1966: Doc. dr. Vladimír Kadlec: In memoriam prof. MUDr. et RNDr. B. Krajníka. — J. M. Tanner: Metodika sledování tělesného vývoje mládeže (instrukční anglický film).
10. 11. 1966: Doc. dr. J. Suchý, CSc.: Zpráva o konferenci jugoslávských antropologů v květnu 1966. — Dr. M. Stloukal, CSc.: Antropologické poznatky z Mezinárodního archeologického sjezdu. — Dr. M. Stloukal, CSc.: Zpráva o studijní cestě do Maďarské lidové republiky.
8. 12. 1966: Dr. Luboš Vyhnaněk, CSc.: Čína na podzim r. 1966. — Dr. Jana Pařízková, CSc.: Referát o mezinárodní konferenci ve Stockholmu.
- Vědecká zasedání:
4. zasedání 16. 3. 1966: Dr. Vladimír Kadlec: Vztahy kulturní a biologické antropologie v rámci systematiky věd.
5. zasedání 22. 6. 1966:
- a) Helmut Junge z Radebergu: Antropologická charakteristika lebek z merovejského období,
b) M. Ganguliová (Indie): Výzkum kmene Naga.
6. zasedání 17. 11. 1966: Dr. M. Stloukal, CSc.: Problematika antropologického hodnocení kosterních nálezů. Lidová universita:
5. 1. 1966: Dr. M. Prokopec: Antropologie jako biologie člověka.